

megítélés kiindulópontja lehet. A felszólalók figyelmeztettek az ilyen jellegű általánosítások kényes voltára. A második vitatéma a belső monológgal és annak elbeszélésével állt kapcsolatban: felmerült a kérdés, hogy mennyiben és milyen értelemben jelent értékproblémát, értékválasztást az elbeszélésmód vagy az epikus perspektíva megváltozása. A résztvevők szóltak arról, hogy a 70-es évek magyar regényirodalma kulcsként szolgálhat a 30-as évek regényeinek értelmezéséhez, újdonságuk és értékük megállapításához. Végül pedig szó esett arról, hogy a valóság fogalmát hogyan kell értelmezni: hogy ebben a fogalomban nem magának az irodalmi szövegnek a világa játssza a főszerepet, hanem ennek interakciója a szövegen kívüli, „közvélemény”-nek nevezett világgal.

Utasi Csaba és *Bodnár György* zárszavával fejeződött be a tanácskozás. Mindketten igen hasznosnak és magas színvonalúnak nevezték az elhangzott dolgozatokat. A tervek szerint az újvidéki Hungarológiai Közleményekben napvilágra kerülő írások minden bizonnyal hasznos olvasmányul szolgálnak majd a szakmai közönség számára.

A tanácskozással egyidőben Újvidéken tartózkodott a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság képviseletében *Jankovics József* és *Nyerges Judit*, akik a kapcsolattartás intenzívebbé tételéről és az 1986-os bécsi hungarológiai kongresszus szervezéséről folytattak megbeszélést a Társaság jugoszláviai tagjaival.

K. C. Gy.

Vándorgyűlés Radnóti Miklós születésének 75. évfordulója alkalmából

A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság, a Magyar Írók Szövetsége, valamint más társadalmi szervezetek 1984. november 16–18. között Győrött tudományos tanácskozást rendeztek Radnóti Miklós születésének 75. évfordulója tiszteletére. A három félnapos rendezvényen közel tizenöt előadás hangzott el Radnóti életművének, utolsó éveinek, hatásának és utóéletének egy-egy jelentős mozzanatáról. A tanácskozás résztvevői megkoszorúzták Radnóti – élete utolsó perceit idéző – abdai síremlékét, ahol *Vujicsics D. Sztoján* irodalomtörténész mondott rövid beszédet, majd a rendező szervek képviselői helyezték el a megemlékezés virágait.

A tanácskozás – bár alapvetően a megemlékezést állította előtérbe – a Radnóti-kutatás legújabb eredményeinek bemutatójává vált. *Koczkás Sándor* irodalomtörténész „Létszemlélet és poétikai változatok Radnóti kései lírájában” című előadása nagyívű művészi és társadalompolitikai összefüggésbe ágyazva elemezte Radnóti Miklós kései költészetét, írói és emberi alakját. *Koczkás* előadása a Radnóti-kutatás újabb fellendülő szakaszának kezdetét jelenti. *Szabolcsi Miklós* „Radnóti Miklós halálos tájai” címen négy vers elemzését állította referátuma középpontjába. Előadásában helyet kapott *József Attila* és *Radnóti Miklós* politikai és tájképi lírájának összehasonlító elemzése is. Különösen felkeltette a közönség érdeklődését a *A mécsvirág kinyílik* című vers elemzése.

A fiatalabb irodalomkutatók közül *Alföldy Jenő* „Megszületni újra új világra” cím-

mel tartott nagy érdeklődéssel fogadott előadást, melyben Radnóti eklogáit elemezve tekintette át a mártírhalált halt költő klasszicizmusát, a klasszikus ókorhoz fűződő eszmei kapcsolatait. Alföldy előadásában kitért Radnótinak a magyar parnasszuson elfoglalt helyére is, s – részben Lukács Györggyel polemizálva – azt a legmagasabbra értékelte.

A tanácskozás második napján először *Tolnai Gábor* előadása hangzott el: „Jegyzetek a Radnóti-kutatás margójára”, amely a költő utolsó heteit tekintette át irodalomtörténeti és történelmi szempontból. A nyomozó filológia és a filológiai nyomkövetés izgalmasan érdekes előadást eredményezett. A részletek feltárása, az előadásban vázolt korrajz újabb összefüggésekkel gazdagította az eddig ismert Radnóti-biográfiát. *Képes Géza* (távollétében előadását Kulin Katalin mutatta be) Radnóti kivételes műfordítói nagyságára hívta fel a hallgatóság figyelmét. Apollinaire, Blake, Brecht, Brontë, Cocteau, La Fontaine és mások fordítója volt Radnóti Miklós, aki nemcsak hűen, de költőien is tolmácsolta a klasszikusok és a kortársak legszebb alkotásait. Radnóti prózájának – elsősorban a *Napló* és az *Ikrek hava* – elemzésére *Z. Szabó László* irodalomtörténész vállalkozott, aki „Nézd a világ apró rebbenéseit” címmel tartotta meg előadását.

A fiatal irodalomtörténészek képviselőiben *Melczer Tibor* és *Amacziné Bíró Zsuzsa* tartottak előadást. Vizsgálódásunk középpontjában a vallás és a haláltudat Radnóti költészetében való megjelenése állt.

A vándorgyűlés harmadik napján a jelenkori világirodalmi áramlatok és a magyar irodalmi törekvések kölcsönhatásai kerültek bemutatásra. *Lator László* „Újító törekvések a XX. századi lírában” címmel tartott sok új szempontot feltáró előadást, *Bécsy Tamás* az avantgarde dráma műfajairól adott esztétikai és irodalomtörténeti áttekintést. Ezekhez az előadásokhoz kapcsolódott *Csaplár Ferenc* és *Rónay László* – a magyar irodalmi és művészeti avantgarde-ről szóló – korreferátuma.

Az új kutatási eredményeket is felmutató tanácskozás anyagát a rendezők nyomtatásban is közreadják.

Visóczki Márta